ކަރަންޓުގެ ބޮޑުން ޚަރަދު ކުރަނީ

ލިޔުނީ: ޙަސަން ޙަމީދު

ކަރަންޓުގެ އަގު ވަރަށް ބޮޑެވެ. 100 ޔުނިޓުގެ އަގުގައި ހުސްކުރަން ހުންނަނީ އަށް 15 ޑޮލަރުގައެވެ. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފިހާރަތަކުން އަދި ދުވަހަކުވެސް ނުދާނެ ފިހި ވަރަކެވެ. އަދި 500 ޔުނިޓުގެ އަގުގައި ހުސްކުރަން ހުންނަނީ 6 ޑޮލަރުގައެވެ. މިއީ އަޑިސް އަބަބާރުއައުގެ އެތެރޭގެ ފިހާރަތާއި ގޮތް މިންވަރެކެވެ. މިފިހާރަތަށް ބޭނުން ކުރެވޭން ކަރަންޓު އަޅައިދީން ގޮތް ކަރަ އިދަދުތަކުގައި ދަންނަވާލައި ވާނެއެވެ. މި މަޖުމޫއަކުގައި އެވެގަނޑު ދަންނަވާލާނީ މި ފިހިން ކަރާ އަހަން ކަންތައްތަކެކެވެ. ރާއްޖޭގައިވެސް މުޅިން ފައިދާހުރި ކަންތައްތަކެވެ. މިގޮތުން އެއަރ ކޮންޑިޝަން ކަރަމާއި ހާލަ ހެއްދުން ހިމެނެއެވެ. ނަމަވެސް ރާއްޖޭއަށް އަންނަ ބޭޑު އައު ފައިދާ އައު ހެދުނު ކަރަންޓު ފިހާރަތަކުން އެއަރ ކޮންޑިޝަން ކޮންޑަކަށް ކަރަންޓު ބޮޑު ހޯދުމަކީ އާދަޔާ ހިލާފު ކަމަކެވެ.

އާދެ! ރާއްޖޭގެ ކަންމަ ރަށެއް ވަރައްގޮސް ކަރަންޓު ބޭނުން މިކަމުގެ މަސައްކަތް ނަގާ ރަށުގެ ބޭނުންވާ ކަރަންޓު ބޭނުން ވަނީ އެއަރ ކޮންޑިޝަން ކުރުމުގެއެވެ. ކޮޅަށް ފަދަ ބޭނުން ފިހާރަތަކުގެ. މިހާރު ކުރާގޮތް ދެކެވެއޭ ކުރިން އެއަރ ކޮންޑިޝަން މަސައްކަތް ކުރާގޮތް ދަންނަވާލާ ބޭނުންތަކަށް ކުރެވެނެވެ.

އެއަރ ކޮންޑިޝަނާއި އަދިސް އަބަބާރުއައު މަސައްކަތް ކުރާނީ ދާދި އެހެން ގޮތަކަށެވެ. ބޮޑުކަމުގައި ހުންނަ ހޫނު ބޭރުން ގެނެސްދީއެވެ. އެއްގަލަކުން ބޮޑުކަމުގެ ހޫނު ކަޑަވާ ބޮޑު ހޫނު ބޭރުކޮށްލެވެއެވެ. އެއަރ ކޮންޑިޝަނަރު ފިހާރަ ފަދަ އެއްޗެކެވެ. އެއްޗެއްގައި ހުންނަ ހޫނު އަނބުރާ ބޭރަށް ގެންދިޔުމަށް އެއްޗެކެވެ. ހޫނު ކުޑަވާ ވަރަކަށް ފިހާރަ ގަދަކުރުމަކީ. ކަސް ކުރަނީ ސޮލިޔުއަރު އަދި އެއަރ ކޮންޑިޝަނަރު ގާތުގައި ބޮޑު ކުރެވޭ އެއްޗެއްގައި ހުންނަ ހޫނު ބޭރުން ގެންދާނެ ކަމެއް ބޮޑުކަން ހުރި ހުނާ ހިފަނީ ހޫނު ފިހާރަތަކުގެ އަޑު ފަޅުއިފަހުން ކުރާ ބޮޑުވާ ހޫނު ފިހާރަތަކެވެ. ފިހާ ހިފިދަނޑުގައި ބިޔާ ނުގޮސް ފިނިކަން ހުރި ހުނީ ކޮށްފައި ބޮޑުތަކާއި ކަރަންޓުގައި ބޭނުން ކޮށެވެ. ފަދަ ދިމާ ނުވަތަ ހޫނު ދިޔަ ހިފަން ކޮށްލަން އެއަރ ކޮންޑިޝަނަރު ކުރީގައި ހިމެނޭ ކޮމްޕްރެސަރުގެ ބޮޑު ކުރާ ހިސާބެއް ބޭނުން ކުރަނީ ފިނިކަމުގެ ގޮތުންނެވެ.

އެއަރ ކޮންޑިޝަނަރުން ހޫނު ފިނި ކުރާނީ ގޮސްލައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޮޑު ކުޅަ ފަދަ ކަރަންޓު ބޭނުން ކުރާއިރު ހުރި ފަސްކަމަކީ ދިގު ފޮނުވައިގެން މިއަދު ބާރު ބަޑުވާނެ ހުރިހާ ފިހާރަތަކުން އަޅުވާ ބަނޑު ހުސްކުރުމަށް ފަށާ ބޭނުން ތަފާތުގެ ފުރުސަތު ނުލިބެއެވެ.

ކޮންމެ ރޫމަކަށް ގެނެސް ހުރި ނުވަތަ ކުދި ބޮޑު އެއަރ ކޮންޑިޝަނަރ ބަހައްޓައި ފިނިކުރުމުގެ އުސޫލުން އެކަމަށް ހުރިހާ ފިހާރަތަކުން ފާހަގަކުރެވެނީ ވަރަށް ކުޑަ މިންވަރަކަށެވެ.

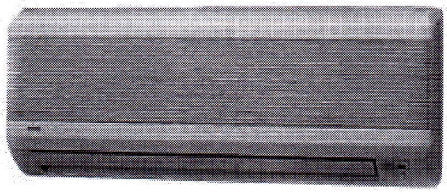

ކޮޕީ ބޮޑު ފިހާރަތަކުގައި ހުންނަ ހޫނުވެސް ފިނިކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ފާރުތައް ހުންނަނީ ކުޑަކުރާ ގޮތަކަށެވެ. ރާއްޖޭގެ ކަމުގައިވާ ފިހާރަތަކުގެ ބޮޑު ކުރާ ފަރުމާ ގަނޑު ރާއްޖޭ ފިހާރަތަކަށް ގެނެސް ދިވެހި ބިމުން ފައިސާ ބޭނުމަށް ހިފެހެއްޓުމުގެ ދަނޑިވަޅު ފައިދާ ހުރި ބާރުވާ ފޮނުވާ ކުޑަކުޑަ ކަރަންޓުގެ ފިހާރަތަކުން ހުރިހާ ގެއްލުމެއް ނުވާ ގޮތަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ބޭނުންކުރާ ފަރުމާތަކެވެ.

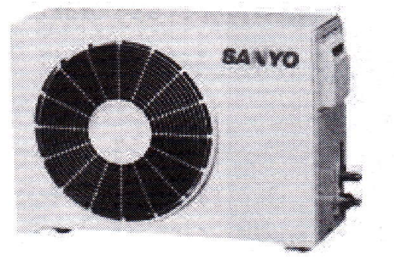

އެއަރ ކޮންޑިޝަނަރު ފިހާރަތަކުގެ ކަރަންޓުގެ ބޭނުން ގަދަ ކުރާ ގޮތެއް ފާހަގަކުރެވުނު ކަމެކެވެ. ފިހާރަތަކުގެ ބޭނުމަށް ބޭނުންކުރާ މެޝިނުގެ ފިނި ކަރަންޓު ގަދަ ބޮޑުވުމުން ފިނިކަން ކުޑަވާ ކަމަކީ ބޮޑު ފިހާރަތަކުގައި ފާހަގަ ކުރެވޭ ކަމެކެވެ.

ދިބާވަޅި މާ ހިނގާ ބާވަތެކެން މިހާރު ނުވެއެވެ. ވިޔަފާރި
މިވެނި އާދޭ އެއްކަލަކީ އަދި އާދޭ އެވްރޭޖް ބަލިބައެއް ދަށްކަލެއްގެ
ފެންވެއެވެ.

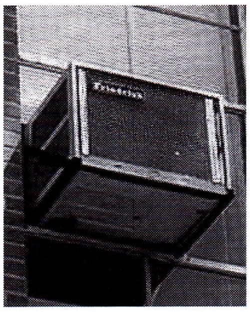

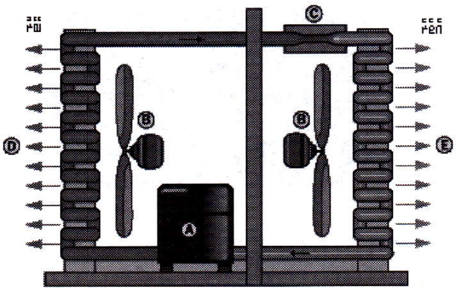

އ - ކޮމްޕްރެސަރު

ބ - ފަންކާ

ސ - ހޫނު ހޫލިއާއި ފިނިހޫލި ގުޅޭ ހިސާބުގައިވާ ފުއްޓެން

ދ - ހޫނު ހޫލިމެން ބޭރަށް ފޮނުވާ ހޫނުވައި

ހ - ފިނި ހޫލިމެން ކޮޓަރިތެރެއަށް ފޮނުވާ ވައި

ކޮޓަރި ފިނިކުރަން ބޭނުންކުރާ މައިގަނޑު އުޅަނދުތަކެއް މަތީގައި
ދޮންނަވަން ގޮތް ކުރުގައިވާއެސް، ބޮޑެތި މާލޮންފުޅު ތިންތަން
ފިނިކުރަން މިއުޅަނދުން ދުރުން ބަދަލުވެ ގެންސަފުވާނެއެވެ.
އެއްގޮތަކީ، މާޝުނުގެނުތަކުގެ އެޖެންޓް ހިސާބު ދުރުގައި ވައި
ފިނިކުރުގެން ހަމައެކަށި ފިނިވައި ގެނައުމެވެ. މިގޮތުން ފިނިވައި
މާލުމެއްގެ ތެރެއަން ގެނައުމަން ވަރަށްފުޅަ ވައި ހޫލި އަޅަން
ޖެހެނީއެވެ. ނަމަވެސް މިހެން ހެދުމުން އަޅު މަޖެވެއެވެ.
މިގޮތަކީ އާކޮށް ތެޅެން އެކުވެރިޔަކަށް ފިނިކުރިކަން ދަލެކުރާ
ވައި މަދުން ނުވެތި ގެނައިން ފިނިވައިގެނުނުވެ. އިސްތިމާލު
މަރުކަޒުގެ ޖެހެސާ ކުރާ މާލޮން ފިނިކުރަނީ މިގޮތުގެ.
ބޭނި މާލޮން ފިނިކުރުން ހަދާ އަނެއްގޮތަކީ ބޭރު
ކޮންޕްރެސަރުބަދަލުނައި އެގޮއް ކޮޓަރިތެރޭގައި ހުންނަ ކަހަލަ
ބައި ގެވޭނެއެވެ. އެކި ބައިބައި އެކިވަރަށް ފިނިކުރުމަށް
އެބައިބައިންދާ ދިޔައިގެ މިންވަރު ބަދަލުކުރެވެއެވެ. ދަރުމަބަރުގެ
ފިނިކުރަނީ މިގޮތެވެ.

ބައެއް ގައުމުތަކުގައި ވަރަށް ހުނުގަދު މޫސުމެއް
ވަރަށް ފިނި މޫސުން އާދެއެވެ. މިކަހަލަ ގައުމުތަކުގައި
ހޫލިކަމުގައި ދަށުކުރުވަނީ ފިނެވެ. ފިނި މޫސުމުގައި
ހޫނުކުރަނީ ހޫނުފުން ދުރުގައި ހޫނު ކޮންގެން ދައުރު
ކުރުވަނީއެވެ. ހޫނު މޫސުމުގައި ފިނިކުރުމާ ހޫލިކަށް

ފިނިވަނީ ފިނިކުރުމަށް ހޫނުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ފިނިކުރުން
ބޭނުމިފާ. އެއްކަރުކަށް ބޭނުންކުރާ އިސްތިމާލަށް ޕާވަރު
ފިނިކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަމަށް ކުރެވިފައެވެ.

އާދެ! ދުނިޔެ ކަރުގެ އަޖެން ނަގާ ފިނި ތެންނު
އައިރު ކޮންޖެޝަން ކުރާގެއިއްޔާ ވިސްނަމާ ހިންގަވާނެވެ.
މިގޮތުން މިކަން ކުރާ ތެއްޓޯނަގައި،ކޮބެރިޔަކާ ތެރޭގައިހުންނަ
ހޫނުކަން ދުއްކު ކުރާވާ ފެން ހުންނަ ތާނގެ ފެން ފިނި
ތެންނު ފިނިކުރަނީއެވެ. ފިނިތެން ދުއްކު ކުރާ ހޫލިއާ
އަޅާފައި މިތާނގެ އެތެރޭން ގެންދިއުމުން ތާނގެ ފެން
ފިނިވެއެވެ.

އައިރު ކޮންޖެޝަނަކުން ހިނގުމުގެ ހަރަދުގެ 95
އިންސައްތަ ހަރަދަކީ ކޮމްޕްރެސަރު ހިނގުމަށްދާ ކަރަންޓުގެ
ހަރަދެވެ. މި ހަރަދު ނަގައިމުން، އައިރު ކޮންޖެޝަން ކުރުމުގެ
ހަރަދު 95% ދަށްވެއެވެ. އެހެންކަމުން މިއީ އިގްތިސާދީގޮތުން
ވަރަށް ފައިދާހުރި ކަމެކެވެ. ހޮޓެލްތަކުގެ ކަރަންޓު ބިލުގެ 45
އިންސައްތައަކީ އައިރު ކޮންޖެޝަން ކުރުމުގެ ހަރަދެވެ. މި
ކަޓާކުރުމުން ވަރަށްބޮޑު މަސްލަހަތު ކުރާނެކަން ކަނޑައެވެ.
މިސަބަބާހެދި، ފިލިޕީންސް، ކަރަކާއޯ، ކޮފީ ވާރޖް ގ
ރިސޯޓުތަކަށް ކަނޑުން ފިނިކުރަން ފަހަރުވެއެވެ، ކެނެޑާ،
އޮސްޓްރޭލިއާ ޖަޕާނު ފަދަ ގައުމުތަކުގައި މިކަން މިހާރުވެސް
ކުރެއެވެ. އޮސްޓްރޭލިއާގެ ކެންޓް ޔުނިވަރސިޓީ ފިނިކުރަނީ
މިގޮތަށެވެ. ނައިޖީ ދަންނަނީ 80 އިންސައްތަ ހަރަދު
ކަޓާކުރެވޭނެއެވެ. ފިނިތެންނުން އައިރު ކޮންޖެޝަން ކުރުމުގެ އަނެއް
މަންފާއަކީ މިކަމުން ތިމާވެށްޓަން ކުރާ ގެއްލުމެއް އަސަރެވެ.
އާދައިގެ އައިރު ކޮންޖެޝަނަރުތަކުން ނިކުންނަ ހޫނުވައިން
މާހައުލު ހޫނުވެއެވެ. އަދި ކޮބެރިޔަކުގެ ހުންނަ ހޫނު ބޮޑުވާދިޔައީ
ވެސްނުގެ ދަޅައި ހޫނުނުވެއެވެ. ނަމަވެސް ފިނިތެންނުން
ޖައްވުވެސް ވާނީ ފިނިދެއެވެ. މިގެ އިތުރުން އައިރު ކޮންޖެޝަނަން
އަޅާ ގެހަލި، ޖައްވުން ނުކުތް އަސަރުއް ކުރާވާ އޮއްޒޯނާތުވޮދި،
ބައިނަލް އަގްވާމީ މުއާހަދާއެއްގެ ދަށުން މި ގޮސް ބޭނުން
ނުކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރެވެމުން ދެއެވެ. އަދި 2010
ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ރާއްޖެއަށް މިގޮސް އެތެރެކުރުން
މަނާވާނެއެވެ.

ފިނިތެންނުން ތިމާވެށްޓަށް އެހެން މަންފާތަކާއިމުދު
ފެކުރު ކުރާ ހިންގަވާނެވެ. މިގެ ތެރެއިން އައްކަމަކީ ފަޅުގައި
ބައެއް ތަކެތި އާލާ ކުރުމެވެ. މިގޮތުން ފެނި ތަންތަނުގައި
އޮޔާ ސަލަން ހިއާ މަސް އާލާކުރުމާއި ފިނިތެންނުން ހޯއްދަ
ދިރި އާލާކުރުން ހިމެނެއެވެ. ފިނިތެންގައި މުދުދަ ތަކެއްޗަށް
ބޭނުން ކާނާ ފަސޭހައިން އާލާވެއެވެ. އަދި ފިނިތެންގައި
މިތަކެއްޗަށް ބޭނުންވާ މާއްދާތައް ގިނަވެގެއެވެ. މިގެ އިތުރުން
ކަނޑުގެ މަތި ތެންނެން ވެރު އަޖެގެ ތެން ސަލާވުފައި
ޖަރާސީމުތައް މަދުވެ. މިކަން ކުރާ އައްޑުއަތުގެ ކަމަށްގައިވާ
ހަވާގައި ވަރަށް ގިނަ ތަފާތު ވައްތަރުތައް އާލާކޮށް އެކަސޯފްޓްޖް
ކުރެވެއެވެ.

ފިނިތެން ބޭނުން ކުރެވޭން ހިންގާފައި ތަފާތު

ދަމަނޫ ކުރުކަން ކުރެއެވެ. މިކަން ކުރެވޭން ހަނގުރާމަ
ބިންމަތީގައި ބާރުތަކުގެ ހާލަތު ކަނޑަނިއްހާގެ ތަފާތު ފިނިތެން
ދަނގަޑު ކުރެވެއެވެ. ފިނި ސްޓްރޯބެރީ ފަދަ ދޮންއަށި
ބާވަތްތައް ހޮޓެލްތަކަށް ބޭނުންވާ މާކެޓްތަކަށް ގިނައިން
ހުރިހާ ދިޔައީ ބިމުގައި މިރަށް ފައިދާ ހިއްތެވިގެން ރާއްޖޭގައި
ހިކުރު ބިނުވަނީ 100 ފުޅިގެރުގެ ގިރާކަށް އާއި ހުވާ
ހަރުދަފާއި ހެދެއެވެ. މިގޮތުގައި ހެދު ސްޓްރޯބެރީގެ ފެނިކަން
މިހެން ނިހަދާހެދި ގިނައިގައި ހެދު ސްޓްރޯބެރިއަށްވެރި
ފެނިރަހަ ފަސޯސް ގަދައެވެ. މިކަމުގެ އަނެއް މަންފާއަކީ
ބިންގަނޑު ފެނިކަންފުރުމުން ޖެއްސުގައި ހުންނަ އާވި ދިޔާވާ
ގެހެން ފެންފުޅި ކަމެވެ. އެހެންކަމުން ގަސްގަހަން ފެންޖެހުން
ޖެހެނީ ވަރަށް މަދުންނެވެ. ޖަފާނުގެ ޔޮކޮހާމާ ޖަޒީރާގައި

މިކަން ހެދުން 2000 ވަނަ އަހަރު ފަށައިފައެވެ. އެމިހެން
ހިސާބުކުރާ ގޮތުގައި ހަމަރު އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ފަހައިގަންނަން ދިޔަ ހަރަދު އަނބުރާ ލިބޭނެއެވެ. މިގޮތުގައިވެސް
އެފަދަ ބޭޔާޒްއާއިގެ ހޭދައެކެވެ.

ފިނިތެނަކީ މިހާ ބޭނުންތެރި އެއްޗެކަން ވިސްނުއްވާ
މިގެ ވިޔަފާރިވެސް ކުރުވެން ތިއެވެ. އާދެ! މިކަން އޮތީ
ވެސް މިގޮތެވެ. ދުނިޔޭގެ ދެމީން ގައުމުއްގައި، މާލޭގައި
ބޮޑުން ވިއްކާފައިން ފިނި ތެން ވިއްކާ ކުންފުނި ހުރެއެވެ.
އެ ކުންފުނިތަކުން ވަނީ ފައިދާ ވޭސް ހޯދެވެ. ❋

އެންމެ އަރާމު ފިނި ހޫނު މިންވަރު...

އެކި މިންނަން އަރާމުވާނީ އެކި ފިނި ހޫނުމިނެވެ.
އޭމީގެ ހަށިގަނޑުގެ ތަޖުރިބާ ހޫނުކަމާއި، ކުރާ މަސައްކަތާއި
އަދި ހަށިގަނޑުގެ ބޮޑުދަނޑުގެ ސަބަބުން އެންމެ އަރާމު
ފިނި ހޫނުމިން ތަފާތު ވާނެއެވެ. އަދި އަރާމު ފިނި
ހޫނުމިން ބިނާ ވެފައިވަނީ ޖައްވުގައި ހުންނަ ތެތްކަމާއެވެ.
ރައްޖެގައި ޖައްވުގައި ތެތްކަން އާއްމުކޮށް ހުންނަނީ
70% އަށްވުރެ މަތީގައެވެ. ބައެއް ގައުމުތަކުގައި އެންމެ
އަރާމު ކޮން ހޫނު މިނެއްތޯ ބެލުމަށް ވަރަށް ގިނަ
ދިރާސާ ތައް ކުރެވިފައެވެ. ނަތީޖާތަކަކީ؟ އެކި ގައުމުގައި
ތަފާތެވެ. ޖަރުމަނުގައި 21 ޑިގްރީ، އިނގިރޭސިވިލާތުގައި
15 -- 21 ދަރަޖަ، އަދި އެމެރިކާގައި 21 -- 27
ދަރަޖައެވެ. މިފަދަ ދިރާސާތަކުން އެންމެ އަރާމު ފަރުވާކުރަން
(ކަމްފޯޓް ޒޯން ކަމަށް) ބެލިފައި ވަނީ 21 ޑިގްރީއާއި
28 ޑިގްރީގެ ދަރަޖަގެ ހޫނުކަމާއި ތެތްކަން 20% އާއި
78% ދަރަޖައެވެ.